

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU
50-224 Wrocław, pl. Strzelecki 25
tel. 71 323 63 80, fax 71 323 63 98
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 411-12/15/WS

Wrocław, dnia 17 marca 2016 r.

Decyzja RWR 2 /2016

I. Na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 7 oraz stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) i § 2 pkt 3 w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Głogowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu – Sita Głogów sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 7 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę polegającą na nadużywaniu przez Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne – Sita Głogów sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie, pozycji dominującej na lokalnych rynkach usług cmentarnych wykonywanych przez ww. Spółkę na cmentarzach komunalnych w Grębolicach, Krzydłowicach i Szymocinie (wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice), poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci opłaty eksploatacyjnej w kwocie 650 zł netto (702 zł brutto) i równocześnie nie obciążania ww. opłatami własnej działalności.

II. Na podstawie art. 77 ust. 1 powołanej wyżej w pkt. I. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 80 tej ustawy, art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 23) w zw. z art. 83 powołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do jej art. 33 ust. 6 i § 2 pkt 3 oraz § 4 ust. 1 powołanego wyżej w pkt. I. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu przeciwko Głogowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu – Sita Głogów sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie

-w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów :

postanawia się obciążyć Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne – Sita Głogów sp. z o.o., kosztami przeprowadzonego postępowania antymonopolowego w kwocie 26,50 (słownie: dwadzieścia sześć 50/100) zł i zobowiązać ww. przedsiębiorcę do ich zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej Decyzji.

Uzasadnienie

1. Do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura we Wrocławiu, zwanego dalej również „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wpłynęło zawiadomienie przedsiębiorców prowadzących wspólną działalność gospodarczą pod firmą „AD ARKA s.c. Jarosz, Kamińska” z siedzibą w Głogowie, z dnia 21 października 2014 r. (data wpływu: 27 października 2014 r.). Zawiadamiający, działający przez pełnomocnika będącego adwokatem, zarzucili Głogowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu – Sita Głogów sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie (dalej zwanej także: „Spółką”) nadużywanie pozycji dominującej na lokalnych rynkach usług cmentarnych na cmentarzach komunalnych w Grębolicach, Krzydłowicach i Szymocinie (wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice). Praktyka polegać miała m.in. na nie obciążaniu przez ww. Spółkę własnej działalności opłatą eksploatacyjną i jednocześnie obciążanie nią konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych, co - zdaniem Zawiadamiających - mogło spowodować w dłuższej perspektywie upadek konkurencyjnych zakładów pogrzebowych. Przeprowadzone pod sygn. akt RWR 400 – 59/14/WS postępowanie wyjaśniające uprawdopodobniło stawiane zarzuty.

1.1. W związku z powyższym Prezes Urzędu, postanowieniem nr RWR 109/2015 z dnia 17 czerwca 2015 r., wszczął z urzędu postępowanie administracyjne przeciwko Spółce, pod zarzutem stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnych rynkach usług cmentarnych wykonywanych przez ww. Spółkę na cmentarzach komunalnych w Grębolicach, Krzydłowicach i Szymocinie (wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice), poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci opłaty eksploatacyjnej w kwocie 650 zł netto (702 zł brutto) i równocześnie nie obciążanie ww. opłatami własnej działalności, co może stanowić praktykę naruszającą konkurencję określoną w art. 9 ust. 2 pkt 7 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwanej dalej „ustawą o ochronie (...)”. Biorąc pod uwagę, iż ww. przepis precyzuje jedynie ogólny zakaz sformułowany w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie (...), organ antymonopolowy zakwalifikował ostatecznie działanie Spółki jako mogące naruszać art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

Jednocześnie Prezes Urzędu postanowił o zaliczeniu w poczet dowodów całości informacji zebranych w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygn. akt RWR 400 – 59/14/WS (pkt II. postanowienia RWR 109/2015).

1.2. W odpowiedzi na stawiane zarzuty, pismem z dnia 11 lipca 2015 r., Spółka wyjaśniła, iż na skutek „specyficznej formuły prawnej” ustalonej przez Gminę Grębocice, Spółka jako administrator i zarządca cmentarzy komunalnych na terenie Gminy, zobowiązany został do ponoszenia kosztów utrzymania cmentarzy. „Z uwagi na fakt, iż Gmina sama uchyliliła się kontraktowo od pokrywania jakichkolwiek kosztów zarządcy, związanych z utrzymaniem cmentarzy w należytym stanie, Spółka zmuszona była koszty z tym związane przenieść na osoby trzecie (zgodnie z treścią zlecenia pochodzącego od Gminy). **Z bliżej nieokreślonych obecnie względów (m.in. brak należytej staranności) nastąpiło pewne zróżnicowanie podmiotów zewnętrznych**

oraz klientów Spółki w zakresie obciążania jednym ze składników kosztotwórczych, tj. opłatą eksploatacyjną (702 zł brutto)”. Jednocześnie Spółka wniosła o wydanie decyzji na podstawie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zobowiązując się m.in. do wprowadzenia przez Zarząd Spółki w terminie do 31 sierpnia 2015 r. obowiązku ujawnienia na fakturach i rachunkach wystawionych swoim klientom dodatkowej pozycji kosztowej w postaci opłaty eksploatacyjnej w wysokości równej opłacie eksploatacyjnej naliczanej innym przedsiębiorcom pogrzebowym.

2. Przeprowadzone przez organ antymonopolowy postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie następującego stanu faktycznego:

2.1. Przedsiębiorca działa obecnie pod firmą „Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne – Sita Głogów” sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie. Wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod nr 0000026618 przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej IX Wydział Gospodarczy.

Dowód – odpis z KRS k. 19 – 20 akt RWR 411 – 12/15/WS, zwanych dalej „aktami głównymi”;

Faktycznym przedmiotem działania Spółki jest m.in. świadczenie usług cmentarnych oraz pogrzebowych na terenie m.in. Gminy Grębocice. Spółka zarządza tam następującymi cmentarzami komunalnymi:

- a) W miejscowości Grębocice,
- b) W miejscowości Szymocin,
- c) W miejscowości Krzydlowice.

Dowód – pismo Spółki k. 14 akt postępowania wyjaśniającego sygn. RWR 400-59/15/WS;

2.2. Spółka uzyskała zarząd nad tymi cmentarzami w wyniku wygrania postępowania na utrzymanie i administrowanie ww. cmentarzami, ogłoszonego w trybie zapytania ofertowego przez Gminę Grębocice. Na tej podstawie Spółka podpisała w dniu 10 sierpnia 2010 r. umowę nr 269/RZPiGN/25/2010 na okres od 1.09.2010 r. do 31.08.2014 r. Po dniu wygaśnięcia zlecenia Spółka uzyskała od Gminy zlecenie na utrzymanie i administrowanie cmentarzami do czasu wyłonienia zarządcy w nowym postępowaniu publicznym. Kolejnymi zleceniami okres ten przedłużono do dnia 1 października 2015 r. (zlecenia nr RZPiGN-2600.102.2014 obowiązujące od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r. oraz zlecenie nr RZPiGN-2600.36.2015 obowiązujące od dnia 1 kwietnia do 30 września 2015 r.). Od dnia 1 października 2015 r. Spółka kontynuowała sprawowanie zarządu nad ww. cmentarzami komunalnymi położonymi na terenie Gminy Grębocice na podstawie umowy nr 272/2015. Zgodnie z jej § 5, umowa została zawarta na okres od 1 października 2015 r. do 30 września 2018 r.

Dowód – pismo Spółki k. 15-16, umowa nr 269/RZPiGN/25/2010 k. 28 – 30, zlecenia k. 47 – 48 i 75-76 akt postępowania wyjaśniającego sygn. RWR 400-59/15/WS;

2.3. Spółka, począwszy od wejścia w życie pierwszego ze zleceń, tj. od dnia 1 września 2014 r., stosowała na cmentarzach komunalnych w gminie Grębocice m.in. opłatę eksploatacyjną w kwocie 650 zł netto (702 zł brutto) pobieraną za takie czynności jak „udostępnianie do korzystania innym podmiotom Cmentarzy komunalnych w gminie

Grębocice” (opłata ujęta w pkt II ppkt 1 tiret drugie załącznika do zlecenia nr RZPiGN-2600.102.2014). Opłata ta była pobierana od zakładów pogrzebowych w postaci odrębnej pozycji na fakturze, zaś w przypadku własnych klientów Spółki - nie była pobierana.

Dowód – faktury k. 49-58 akt postępowania wyjaśniającego sygn. RWR 400-59/15/WS;

Jak wynika z analizy konstrukcji umów zlecenia, opłaty pobierane przez Spółkę z tytułu zarządzania cmentarzami zostały podzielone na dwie kategorie, tj.:

Kategoria pierwsza – opłaty stanowiące przychód Zarządcy i mające służyć jako źródło finansowania kosztów utrzymania i zarządu cmentarzy. Należały do nich dwa rodzaje opłat, tj.:

- Opłata administracyjna – 324 zł brutto, obejmująca:
  - utrzymanie bazy danych
  - koszt programów komputerowych
  - udzielanie informacji o miejscach
  - udzielanie informacji o rezerwacjach
  - wskazanie miejsca
  - wytyczenie grobu
  - sprawdzenie wykonania prawidłowości pochówku (wymiarów, uporządkowania terenu, oszacowanie ew. błędów i uszkodzeń)
  - wpisanie do ksiąg: ewidencji zmarłych, grobów i alfabetycznego spisu pochowanych
  - wezwania do terminowych opłat należności za rezerwację i kontynuację ważności grobu
- **Opłata eksploatacyjna – 702 zł brutto** (za udostępnienie do korzystania innym podmiotom Cmentarzy komunalnych w Gminie Grębocice).

Kategoria druga – opłaty mające stanowić dochód Gminy i ustalane bezpośrednio przez Radę Gminy, tj.:

- Opłaty za wykupienie miejsca na cmentarzu, obejmująca:
  - opłata za wykupienie miejsca na 20 lat (dorosły, dziecko)
  - opłata za rezerwację miejsca na 20 lat (dorosły, dziecko)
  - opłata za wykupienie grobu na dwie głębokości
  - opłata za wykupienie grobu pod grobowiec.

Umowy zlecenia nie zawierały klauzuli, iż opłata eksploatacyjna ma zostać pobierana wyłącznie od konkurencyjnych zakładów pogrzebowych i nie ma obciążać działalności Spółki.

Dowód – umowy zlecenia k. 47 – 48 i 75-76 akt postępowania wyjaśniającego sygn. RWR 400-59/15/WS;

2.4. Przychód Spółki z tytułu opłaty eksploatacyjnej w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. wyniósł 6.250 zł (przy przychodach Spółki w tym okresie w wysokości **[tajemnica przedsiębiorstwa]**zł), a w okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. wyniósł 10.400 zł (przy przychodach Spółki w tym okresie w wysokości **[tajemnica przedsiębiorstwa]** zł). Wynika stąd, iż z tytułu opłaty eksploatacyjnej Spółka uzyskiwała średnioroczny przychód na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa]** % łącznych jej przychodów.

Dowód – informacje na k. 26 akt głównych;

2.5. Uchwałą nr 28/IV/2015 z dnia 14 sierpnia 2015 r. Zarząd Spółki zatwierdził zmianę sposobu naliczania opłat eksploatacyjnych w ten sposób, iż opłaty te miały być naliczane zarówno od konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych (zwanych w treści Uchwały „klientami korporacyjnymi”), jak i od własnych klientów Spółki (zwanych w treści Uchwały „klientami indywidualnymi”). Zgodnie z jej § 2, Uchwała weszła w życie z dniem 1 września 2015 r.

Dowód – uchwała k. 32, pismo Spółki k. 27 oraz k. 33 akt głównych;

W obowiązującej od dnia 1 października 2015 r. umowie nr 272/2015 zawartej pomiędzy Gminą Grębocice a Spółką, którą powierzono jej zarząd na cmentarzach komunalnych na terenie Gminy, tj. w miejscowościach Grębocice, Krzydłowice i Szymocin, ostatecznie zniesiono pobieranie opłaty eksploatacyjnej. Powyższe wiązało się ze zmianą formy finansowania zarządu i utrzymania cmentarzy, gdyż w miejsce samodzielnego pokrywania ww. kosztów przez Spółkę wprowadzono stosowne wynagrodzenie dla zarządcy, co wyeliminowało ostatecznie konieczność obciążania przez Spółkę osób trzech opłatami za korzystanie z cmentarza, w tym opłatą eksploatacyjną.

Dowód – umowa nr 272/2015 k. 28-31, pismo Spółki k. 26 akt głównych;

2.6. Na cmentarzach komunalnych w Gminie Grębocice usługi pogrzebowe świadczą następujący przedsiębiorcy:

- GPK- Sita Głogów Sp. z o.o.,
- AD Arka s.c. Jerzy Jarosz, Aneta Kamińska, Głogów, ul. Morcinka 61,
- Usługi Pogrzebowe Ryszard Rybarczyk, Głogów, ul. 10-go Maja 2,
- A. Biernacki Zakład Pogrzebowy, Głogów, ul. Nowa 8,
- Fenix Dom Pogrzebowy, Lubin, ul. 1-go Maja 17a.

Ilość pochówków wykonanych przez ww. przedsiębiorców pogrzebowych na poszczególnych cmentarzach Gminy Grębocice przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ilość pochówków w latach 2011 – 2015 na cmentarzach komunalnych w Grębocicach, Krzydłowicach i Szymocinie.

[tajemnica przedsiębiorstwa]

G- Grębocice
K- Krzydłowice
Sz- Szymocin

Dowód – Zestawienie przedsiębiorców pogrzebowych wraz z ilością pochówków k. 26 akt głównych;

Dane zawarte w Tabeli nr 1 wskazują, iż na łącznie 143 pochówki wykonane w latach 2011-2015 na cmentarzach komunalnych w Gminie Grębocice, **[tajemnica przedsiębiorstwa]** pochówki (tj. **[tajemnica przedsiębiorstwa %]**) wykonała Spółka, zaś **[tajemnica przedsiębiorstwa]** pochówków (tj. **[tajemnica przedsiębiorstwa %]**) wykonała Arka. Wynika z nich również, iż GPK- Sita Głogów Sp. z o.o. oraz AD Arka s.c. Jerzy Jarosz, Aneta Kamińska wykonali łącznie w badanym okresie **[tajemnica**

przedsiębiorstwa % ogółu pochówków na ww. cmentarzach komunalnych. Pozostali przedsiębiorcy nie stanowili liczącej się konkurencji dla ww. przedsiębiorców pogrzebowych.

Na podstawie danych ilościowych zawartych w Tabeli nr 1, organ antymonopolowy ustalił procentowy udział przedsiębiorców pogrzebowych w ilości pochówków ogółem na poszczególnych cmentarzach komunalnych w Gminie Grębocice. Wielkości tych udziałów zawiera Tabela nr 2.

Tabela 2. Procentowy udział przedsiębiorców pogrzebowych w ilości pochówków w latach 2011 – 2015 na cmentarzach komunalnych w Grębocicach, Krzydlowicach i Szymocinie.

[tajemnica przedsiębiorstwa

G- Grębocice
K- Krzydlowice
Sz- Szymocin

Dowód – opracowanie własne na podstawie danych ilościowych zawartych na k. 26 akt głównych;

Dane zawarte w Tabeli nr 2 wskazują, iż w latach 2013-2015 udział Spółki w pochówkach na poszczególnych cmentarzach Gminy Grębocice wynosił od **[tajemnica przedsiębiorstwa** % (cmentarz w Grębocicach, 2014 r.) do **[tajemnica przedsiębiorstwa** % (cmentarz w Krzydlowicach, 2015 r.). Jedynie na cmentarzu komunalnym w Szymocinie udział ten był niższy i wyniósł **[tajemnica przedsiębiorstwa** % w 2014 r., jednakże powyższy spadek miał charakter incydentalny i nie stanowił trwałej tendencji.

2.7. W toku postępowania Spółka w pierwszym piśmie złożonym w sprawie wniosła o wydanie decyzji zobowiązującej (decyzji wskazanej w art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), zobowiązując się jednocześnie do zmiany zasad obciążania klientów opłata eksploatacyjną w terminie do 31 sierpnia 2015 r. i w konsekwencji obciążania ta opłata zarówno konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych jak i własnych klientów. Spółka wprowadziła zmiany, do których się zobowiązała. Jednocześnie Spółka nie zobowiązała się do likwidacji skutków ww. działań, których zaprzestała z dniem 31 sierpnia 2015 r.

Dowód – pismo Spółki k. 12-13 oraz 27 akt główny

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, organ antymonopolowy zważył, co następuje:

3.1. Określenie zarzutów.

Głogowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu – Sita Głogów sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie został postawiony zarzut nadużywania pozycji dominującej na lokalnych rynkach usług cmentarnych na cmentarzach komunalnych w Grębocicach, Krzydlowicach i Szymocinie (wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice), poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania

konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci opłaty eksploatacyjnej w kwocie 650 zł netto (702 zł brutto) i równocześnie nie obciążania ww. opłatami własnej działalności,

Zarzucane Spółce zachowanie zostało zakwalifikowane jako mogące naruszać art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...). Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz postawionego Spółce zarzutu wymaga zatem jego rozważenia pod kątem przesłanek zastosowania art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

3.2. Naruszenie interesu publicznoprawnego.

Rozważenia w pierwszej kolejności wymaga kwestia, czy w sprawie niniejszej naruszony został interes publiczny. Zgodnie bowiem z opisanym w art. 1 ust. 1 celem ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, „ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Przesłanka „interesu publicznego” została powiązana przez ustawodawcę z funkcją „ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Ustalenie istnienia interesu publicznego stanowi przesłankę zastosowania co do zasady przepisów ustawy o ochronie (...) do konkretnego stanu faktycznego. Takie rozumienie znaczenia omawianej przesłanki potwierdza m.in. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 4.07.2001 (sygn. akt XVII Ama 108/00), zgodnie z którym: *“interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien być on ustalony i konkretyzowany. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a.* Obecnie dominująca linia orzecznicza utożsamia interes publiczny „z naruszeniem konkurencji lub wywołaniem (możliwością wywołania) na rynku niekorzystnych skutków” (Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, Komentarz, pod red. prof. Tadeusza Skoczego, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 49).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26.02.2004 r. (sygn. III SK 2/04) stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia interesu zbiorowego *„jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”*.

Należy zatem stwierdzić, że nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilnoprawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ww. ustawy. Odmiennie niż to ma miejsce w postępowaniu cywilnym, ukierunkowanym na ochronę praw podmiotowych stron, postępowanie w trybie ustawy antymonopolowej ma za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego, a więc ma to miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku wymagające ingerencji ze strony organów działających w trybie tej ustawy.

W niniejszej sprawie postępowanie dotyczy zarzutu **powszechnego** obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami eksploatacyjnymi z tytułu korzystania z cmentarzy komunalnych w Gminie Grębocice i nie obciążania tymi opłatami własnej działalności Spółki. Zarzucana Przedsiębiorcy praktyka może zatem, co do zasady, naruszać potencjalnie interesy nieoznaczonego kręgu adresatów – tj.

przedsiębiorców pogrzebowych, którzy uiszcili już przedmiotowe opłaty lub też mogących uiszczyć takie opłaty w przyszłości. Oznacza to, iż do prowadzonej przed Prezesem Urzędu sprawy mają zastosowanie przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wobec powyższego, niniejsze postępowanie antymonopolowe niewątpliwie toczy się w interesie publicznym.

Dlatego Prezes Urzędu przeciwdziałając ograniczaniu, eliminowaniu bądź zniekształcaniu konkurencji, podejmując interwencję w niniejszej sprawie, wypełnia cel art. 1 ust. 1 ustawy.

3.3. Status przedsiębiorcy.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz. U. 2015, poz. 584 ze zm.), definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Głogowskie Przedsiębiorstwo Komunalne – Sita Głogów” sp. z o.o. z siedzibą w Głogowie jest spółką prawa handlowego i prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod nr 0000026618.

A zatem - w świetle powyższego – Spółka jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...). Oznacza to, iż przepisy tej ustawy odnoszą się do niej wprost.

Tym samym jej działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym.

3.4. Rynek właściwy.

Ponieważ zachowania przedsiębiorców odbywają się w strukturze rynkowej, dlatego pierwszorzędne znaczenie ma określenie rynku właściwego w sprawie. Wyznaczenie rynku właściwego dla oceny skutków działań potencjalnie antykonkurencyjnych, konieczne jest z trzech powodów :

- dlatego, że antykonkurencyjne **działania** przedsiębiorców nie odbywają się na rynku w ogóle, ale zawsze dokonują się na rynkach konkretnych;
- dlatego, że także **skutki** tych działań występują zawsze na rynkach konkretnych;
- wreszcie dlatego, że ustalenie rynku właściwego w danej sprawie niezbędne jest dla ustalenia faktycznej **siły rynkowej** konkretnego przedsiębiorcy (lub przedsiębiorców), którzy stosują praktyki ograniczające konkurencję (Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, Komentarz, pod red. prof. Tadeusza Skoczego, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 208).

Art. 4 pkt 9 ww. ustawy rynek właściwy definiuje jako rynek towarów, które ze względu na swe przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na rodzaj oraz właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Kierując się tymi kryteriami, zgodnie z ukształtowanymi poglądami doktryny i orzecznictwem, rynek właściwy wyznacza :

A) rynek w ujęciu produktowym (towar) i B) rynek w ujęciu geograficznym (terytorium).

Ad A) Rynek w ujęciu produktowym

Rynek w ujęciu produktowym obejmuje te wszystkie usługi, które są uznawane przez konsumentów za wzajemnie wymienne lub substytucyjne ze względu na ich właściwości, ceny i przeznaczenie. Kryteria ustalania rynku właściwego muszą wynikać z obiektywnych parametrów towarów, mających zasadniczy wpływ na ich zakup przez nabywców. W każdej sprawie są nimi przede wszystkim przeznaczenie i parametry użytkowe. Cechy te pozwalają nabywcom łatwo identyfikować towary, odróżniać od siebie i ewentualnie traktować jako bliskie substytuty. Podkreślenia wymaga, iż towarem w ujęciu ustawy o ochronie (...) są również usługi (art. 4 pkt 7 ustawy).

Określenie rynku właściwego w sprawie wymaga jednak wcześniejszego odniesienia się do rodzaju usług związanych z chowaniem zmarłych.

Usługi związane z chowaniem zmarłych dzielą się co do zasady na:

a) Usługi cmentarne związane z utrzymaniem cmentarza komunalnego i zarządzania nim; czynności zarządcy cmentarza wynikają z przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. *o cmentarzach i chowaniu zmarłych* (tekst jednolity Dz. U. 2011 r. Nr 118 poz. 687 ze zm.) oraz aktów wykonawczych do ustawy, w szczególności zaś rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 sierpnia 2001 r. *w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów* (Dz. U. Nr 90, poz. 1013 ze zm.), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. *w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi* (Dz. U. Nr 153, poz. 1783 ze zm.). Ich celem jest utrzymanie cmentarzy i zarządzanie nimi (art. 2 ust. 1 ustawy *o cmentarzach i chowaniu zmarłych*). Obejmują takie działania jak utrzymanie i wyposażenie cmentarza w urządzenia cmentarne, utrzymanie cmentarza jako terenu zielonego, utrzymanie na nim ładu i porządku, urządzenie cmentarza według planu zagospodarowania, nadzór nad korzystaniem z cmentarza, w tym zakładanie grobów, pochówkiem i ekshumacją. Rynek usług cmentarnych co do zasady nie jest rynkiem konkurencyjnym;

b) Usługi pogrzebowe związane z chowaniem zmarłych; składają się na nie m.in. przygotowanie zwłok do pochówku, przygotowanie miejsca pochówku, wykopanie grobu, transport i pochówek zwłok z asystą pogrzebową, uformowanie grobu, ekshumacja zwłok i szczątków ludzkich, usługa spopielenia zwłok, murowanie komór grobowych; rynek usług pogrzebowych jest w pełni rynkiem konkurencyjnym.

Powyższy podział znajduje swoje pełne odzwierciedlenie w orzecznictwie organów antymonopolowych administracyjnych i sądowych (vide: wyrok Sądu Antymonopolowego z 14.06.1995 r., sygn. akt XVII Amr 11/95; wyrok Sądu Antymonopolowego z 14.07.1999 r., sygn. akt XVII Ama 28/99; wyrok Sądu

Antymonopolowego z 25.09.2000 r., sygn. akt XVII Ama 76/99; wyrok Sądu Antymonopolowego z 28.01.2002 r. sygn. akt XVII Ama 28/01 i in.).

Poddane ocenie zachowanie Spółki w niniejszym postępowaniu dotyczy jej funkcjonowania na rynku usług cmentarnych. Na rynku tym posiada ona monopol prawny i nie spotyka się z konkurencją. Ponieważ pobierane opłaty dotyczą kwestii związanych z utrzymaniem cmentarzy oraz ich infrastruktury, a więc usług zaliczanych do kategorii usług cmentarnych, **rynkem właściwym w ujęciu produktowym jest w sprawie niniejszej rynek usług cmentarnych.**

Ad B) Rynek w ujęciu geograficznym.

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów są jednakowe dla wszystkich konkurentów. Stosownie do ustalonego orzecznictwa antymonopolowego, zarówno rynek usług pogrzebowych, jak i rynek usług cmentarnych w wymiarze geograficznym mają charakter lokalny i są ograniczone do terenu określonego cmentarza.

W wyroku z dnia 21 stycznia 1998 r. Sąd Antymonopolowy (obecnie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów) stwierdził, iż „*pod względem terytorialnym rynek usług cmentarnych należy zaliczyć do rynku lokalnego. Przynajmniej zasadniczo usługi cmentarne zaspokajają potrzeby społeczności lokalnej*” (wyrok z dnia 21 stycznia 1998 r., sygn. akt XVII Ama 51/97). W cytowanym wyroku Sąd stwierdził również, iż „*w świetle doświadczenia życiowego o wyborze cmentarza, jako miejsca pochówku, w niewielkim stopniu decydują elementy konkurencji pomiędzy administratorami poszczególnych cmentarzy. Wybór cmentarza jest w zasadniczej mierze determinowany szczególnymi względami – wolą osoby zmarłej, wyznaniowym charakterem cmentarza, istnieniem grobów osób bliskich, prestiżem cmentarza itp. Zatem za lokalny rynek usług cmentarnych należy zasadniczo uznać obszar danego cmentarza. Przedsiębiorca pełniący tam na zasadzie wyłączności, funkcję administratora, jako niespotykający się z konkurencją innego przedsiębiorcy, posiada pozycję monopolistyczną*” (por. również wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 kwietnia 2001 r., sygn. akt XVII Ama 49/00).

Z uwagi na to, iż stawiane Spółce zarzuty dotyczą świadczonych przez nią usług cmentarnych na terenie Gminy Grębocice, gdzie Spółka zarządza trzema cmentarzami komunalnymi, tj. w Grębolicach, Krzydłowicach i Szymocinie – należało uznać, iż w sprawie występują trzy rynki właściwe w ujęciu geograficznym, tj. za **rynek właściwy w ujęciu geograficznym uznać należy cmentarze komunalne położone w Grębolicach, Krzydłowicach i Szymocinie (rynek geograficzny).**

A zatem w niniejszej sprawie organ antymonopolowy ustalił trzy lokalne rynki właściwe, tj. lokalne rynki usług cmentarnych wykonywanych przez Spółkę na cmentarzach komunalnych w Grębolicach, Krzydłowicach i Szymocinie (wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice).

3.5. Pozycja rynkowa Przedsiębiorcy.

Zgodnie z normą art. 9 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie (...), zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku. Zatem istotne znaczenie w sprawie ma określenie, czy podmiot, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie antymonopolowe, posiada taką pozycję na rynku. Definicję legalną pojęcia „*pozycja dominująca*” zawiera art. 4 pkt

10 ustawy o ochronie (...). Zgodnie z powołanym przepisem pod tym pojęciem rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Spółka na rynkach usług cmentarnych na cmentarzach komunalnych w Gminie Grębocice posiada pozycję dominującą, gdyż sprawując zarząd w imieniu Gminy posiada tym samym na nich monopol prawny i nie spotyka się z konkurencją.

Na mocy przepisów prawnych, a w szczególności art. 2 ust 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach (jednolity tekst Dz. U. z 2015 r., poz. 2126), art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz.U. z 2015 r. poz 1515), zwanej dalej „ustawą o samorządzie gminnym”, oraz art. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 34, poz. 198 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o podziale kompetencji”, utrzymanie i zarządzanie cmentarzami komunalnymi zaliczone zostało do zadań własnych Gminy. W związku z tym, usługi cmentarne należą do obowiązków ustawowo określonego zarządcy cmentarza (Gminy), który posiada na tym rynku pozycję monopolistyczną wynikającą z wyżej przytoczonych przepisów (monopol prawny).

Z nałożonych na nią zadań Gmina może wywiązać się bezpośrednio lub w formie zleconej, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, gdzie na mocy kolejnych umów zawartych pomiędzy Gminą a Spółką (umowa nr 269/RZPiGN/25/2010 na okres od 1.09.2010 r. do 31.08.2014 r., zlecenie nr RZPiGN-2600.102.2014 obowiązujące od 1 września 2014 r. do 31 marca 2015 r. oraz zlecenie nr RZPiGN-2600.36.2015 obowiązujące od 1 kwietnia do 30 września 2015 r., umowa nr 272/2015 zawarta na okres od 1 października 2015 r. do 30 września 2018 r.), zarząd i eksploatacja cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Grębocice przekazane zostały Spółce. Weszła ona tym samym w obowiązki Gminy w zakresie zarządzania ww. cmentarzami, zajmując jednocześnie pozycję monopolistyczną na rynku usług cmentarnych, wynikającą z przepisów ww. ustaw o cmentarzach, o samorządzie gminnym i o podziale kompetencji. Rynek ten nie jest otwarty dla konkurencji, ponieważ w świetle wskazanych powyżej aktów prawnych Gmina, a więc również wykonująca w jej imieniu zarząd na Cmentarzach Komunalnym Spółka, posiada tzw. monopol prawny. Ponadto również z ekonomicznego punktu widzenia konkurencja na tych rynkach byłaby nieefektywna.

W związku z powyższym Prezes Urzędu stwierdził, iż na tak zakreślonych rynkach właściwych (lokalne rynki usług cmentarnych wykonywanych przez Spółkę na cmentarzach komunalnych w Grębocicach, Krzydłowicach i Szymocinie - wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice) Spółka posiada pozycję dominującą.

3.6. Przesłanki zastosowania art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

3.6.1. Uwagi ogólne.

Spółce postawiono zarzut naruszenia art. 9 ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych.

Odnosnie przesłanek zastosowania art. 9 ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) należy wskazać, iż art. 9 ust. 2 pkt 7 jest jednym z przepisów, precyzujących ogólny zakaz nadużywania pozycji dominującej, wyrażony w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie (...).

Zgodnie z powołanym przepisem nadużywanie pozycji dominującej polega m.in. na podziale rynku według kryteriów podmiotowych. Aby zatem uznać praktykę z art. 9 ust.

1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) za ograniczającą konkurencję, przedsiębiorca musi spełnić dwie przesłanki :

- a) posiadać pozycję dominującą na rynku,
- b) dokonać podziału rynku m.in. według kryteriów podmiotowych.

3.6.2. Posiadanie pozycji dominującej.

Jak wykazano wyżej w pkt. 3.5. Spółka posiada pozycję dominującą na lokalnych rynkach usług cmentarnych wykonywanych przez. Spółkę na cmentarzach komunalnych w Grębocicach, Krzydłowicach i Szymocinie (wszystkie położone na terenie Gminy Grębocice). **Tym samym spełniona została pierwsza z przesłanek niezbędnych do stwierdzenia praktyki z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).**

3.6.3. Podział rynku według kryteriów podmiotowych.

Do udowodnienia praktyki zakazanej **art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...)** konieczne jest spełnienie drugiej przesłanki - tj. podziału rynku m.in. według kryteriów podmiotowych.

Opisana w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) praktyka może wywołać skutki antykonkurencyjne zarówno na rynku zmonopolizowanym przez danego przedsiębiorcę (w niniejszej sprawie są to rynki usług cmentarnych), jak również na rynkach funkcjonalnie i organizacyjnie połączonych ze sobą (w niniejszej sprawie są to rynki usług pogrzebowych), na które może on wpływać ze względu na posiadaną pozycję na rynku zmonopolizowanym. Może ona polegać zarówno na działaniu jak i zaniechaniu. Oba rodzaje zachowań w równym stopniu, w zależności od okoliczności, mogą wywierać negatywny wpływ na konkurencję. Wypada zauważyć, iż w realiach niniejszej sprawy Spółka posiada silną pozycję również na lokalnych rynkach usług pogrzebowych. Jak ustalono to w pkt 2.6. niniejszej Decyzji, w latach 2013-2015 udział Spółki w pochówkach na poszczególnych cmentarzach Gminy Grębocice wynosił od **[tajemnica przedsiębiorstwa % (cmentarz w Grębocicach, 2014 r.)** do **[tajemnica przedsiębiorstwa % (cmentarz w Krzydłowicach, 2015 r.)**.

Analizując omawianą przesłankę praktyki z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) należy przede wszystkim podkreślić, iż rynek usług pogrzebowych – w przeciwieństwie do rynku usług cmentarnych - powinien być co do zasady w pełni konkurencyjny. Powyższy pogląd jest w pełni utrwalony w orzecznictwie (vide: wyroki Sądu Antymonopolowego i Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wymienione w pkt. 3.4. niniejszej Decyzji). W sprawie niniejszej postępowanie wykazało, iż konkurencja na rynkach usług pogrzebowych została zakłócona niezgodnymi z prawem działaniami Spółki na rynkach usług cmentarnych, organizacyjnie i funkcjonalnie powiązanych z rynkami usług pogrzebowych w miejscowości Grębocice, Krzydłowice i Szymocin. Kluczową dla powyższej tezy okolicznością jest stwierdzenie, iż Spółka nie obciążała swojej działalności w zakresie świadczenia usług pogrzebowych opłatami eksploatacyjnymi za korzystanie z cmentarzy w wysokości 650 zł netto (702 zł brutto), obciążając jednak ww. opłatą przedsiębiorców konkurencyjnych, głównie przedsiębiorców działających pod firmą AD Arka s.c. Jerzy Jarosz, Aneta Kamińska z siedzibą w Głogowie, oraz przedsiębiorców: Usługi Pogrzebowe Ryszard Rybarczyk z siedzibą w Głogowie, przedsiębiorcę A. Biernacki Zakład Pogrzebowy z siedzibą w Głogowie oraz przedsiębiorcę - Fenix Dom Pogrzebowy z siedzibą w Lubiniu.

Powyższy pogląd Prezes Urzędu opiera na następującej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego:

Po pierwsze – fakt różnicowania podmiotowego w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. wynika z analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci kopii faktur wystawionych przez Spółkę. Wynika z nich, iż na fakturach wystawionych przedsiębiorcom pogrzebowym korzystającym z cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Grębocice Spółka, działająca jako zarządca cmentarzy komunalnych, wpisywała pozycję 650 zł netto i odpowiednio 702 zł brutto (tj. z 8% podatkiem VAT) z tytułu udostępnienia. Jednocześnie jednak na fakturach wystawianych własnym klientom Spółki, tj. osobom fizycznym zlecającym Spółce pochówek na zarządzanych przez nią cmentarzach komunalnych) brak jest analogicznej pozycji;

Po drugie – fakt różnicowania podmiotowego w zakresie opłaty eksploatacyjnej wynika z treści Uchwały nr 28/IV/2015 Zarządu Spółki, zgodnie z którą Zarząd zatwierdził zmianę sposobu naliczania opłat eksploatacyjnych poprzez „obciążanie zarówno klientów korporacyjnych jak i klientów indywidualnych”. Z treści ww. Uchwały wynika wprost, iż dotychczasowy system poboru przedmiotowych opłat „ulega zmianie” i od dnia 1 września 2015 r. miały być nimi obciążone wszystkie podmioty korzystające z cmentarzy komunalnych w celach przeprowadzenia pochówku, w tym klienci Spółki;

Po trzecie – Spółka kilkakrotnie przyznała fakt różnicowania podmiotowego w zakresie opłaty eksploatacyjnej w toku postępowania przed organem antymonopolowym. Przykładowo, w piśmie z dnia 11 lipca 2015 r. Spółka stwierdziła m.in. iż: „**Z bliżej nieokreślonych obecnie względów (m.in. brak należytej staranności) nastąpiło pewne zróżnicowanie podmiotów zewnętrznych oraz klientów Spółki w zakresie obciążania jednym ze składników kosztotwórczych, tj. opłatą eksploatacyjną (702 zł brutto)**”.

Konkludując powyższe rozważania, zdaniem Prezesa Urzędu, następstwem obciążania innych przedsiębiorców opłatą eksploatacyjną bez jednoczesnego obciążania własnej działalności - jest podział ww. rynku usług cmentarnych według kryteriów podmiotowych. Powyższa praktyka - wskutek zastosowania **kryterium podmiotowego** - prowadzi do ograniczenia konkurencji i jednocześnie powoduje podział tego rynku na dwie grupy przedsiębiorców, tj.:

- 1) Spółkę, prowadzącą równolegle własną działalność gospodarczą rynku usług pogrzebowych i nie obciążającej swojej działalności na tym rynku ww. opłatami,
- 2) pozostałych przedsiębiorców, wykonujących usługi pogrzebowe na zarządzanych przez Spółkę cmentarzach komunalnych i zobowiązanych do uiszczania tych opłat.

W konsekwencji doszło ze strony Spółki, jako administratora i zarządcy cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Grębocice, do wyraźnego uprzywilejowania własnej firmy. Tym samym wprowadzone różnicowanie podmiotowe nie znajduje żadnego uzasadnienia. Taka sytuacja jest nie do zaakceptowania z punktu widzenia wartości chronionych prawem antymonopolowym. Działania Spółki nie tylko ograniczają swobodę prowadzenia działalności gospodarczej konkurencyjnych wobec Spółki przedsiębiorców pogrzebowych, ale także stawiają ją w korzystniejszej sytuacji, gdyż nie obciążając się przedmiotowymi opłatami jest ona bardziej konkurencyjna od przedsiębiorców, którzy taką opłatę muszą uiszczać. Skutkiem działań Spółki może być

również faktyczne wymuszanie podzlecenia jej części usług pogrzebowych przez większość działających na terenie Gminy Grębocice przedsiębiorców.

Wypada zauważyć, iż nie może stanowić usprawiedliwienia dla stosowanej przez Spółkę praktyki okoliczność, iż pobieranie opłaty eksploatacyjnej było przewidziane kolejnymi zleceniami, tj. zleceniem nr RZPiGN-2600.102.2014 obowiązującym od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r. oraz zleceniem nr RZPiGN-2600.36.2015 obowiązującym od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września 2015 r. Ww. umowy zlecenia wprawdzie ustalały pobieranie ww. opłaty jako jednego ze źródeł sfinansowania kosztów zarządzania cmentarzami komunalnymi na terenie Gminy, jednakże nie nakazywały jej poboru w sposób naruszający reguły konkurencji.

Wobec tego spełniona została druga przesłanka zastosowania w sprawie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...). W konsekwencji organ antymonopolowy uznał, iż udowodnione zostało spełnienie w sprawie łącznie wszystkich przesłanek z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...), wobec czego orzekł, jak w pkt I sentencji Decyzji.

4. Przyczyny nie uwzględnienia wniosku strony o wydanie decyzji na podstawie art. 12 ustawy o ochronie (...)

W toku postępowania administracyjnego Spółka wniosła o wydanie wobec niej decyzji na podstawie art. 12 ustawy o ochronie (...), tj. tzw. decyzji zobowiązaniowej. Zgodnie z ust. 1 powołanego przepisu, jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania - że zostały naruszone zakazy, o których mowa m.in. w art. 9 ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tych zakazów, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazów, o których mowa w m.in. art. 9 ustawy i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio. W decyzji, o której mowa wyżej, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań (art. 12 ust. 2). W powyższej decyzji, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

W realiach niniejszej sprawy Przedsiębiorca zobowiązał się pismem z dnia 14 lipca 2015 r. do zmiany zasad obciążania klientów opłatą eksploatacyjną w terminie do 31 sierpnia 2015 r. i w konsekwencji do obciążania tą opłatą zarówno konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych jak i własnych klientów. Nie ulega wątpliwości, iż Spółka wprowadziła zmiany, do których się zobowiązała. Jednocześnie również, jak ustalono to w pkt 2.7. niniejszej Decyzji, Spółka nie zobowiązała się do likwidacji skutków ww. działań, których zaprzestała z dniem 31 sierpnia 2015 r.

W tym stanie rzeczy wniosek o wydanie decyzji zobowiązaniowej nie został uwzględniony przez Prezesa UOKiK, albowiem Przedsiębiorca zaprzestał niedozwolonych działań przed datą wydania decyzji i jednocześnie nie przedstawił żadnych zobowiązań w przedmiocie likwidacji ich skutków.

5. Koszty postępowania.

Stosownie do art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie (...), jeżeli w wyniku postępowania organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie (...), organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. Do kosztów postępowania, zgodnie z art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), zwanego dalej „k.p.a.”, w zw. z art. 83 powołanej na wstępie ustawy o ochronie (...), zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 k.p.a., a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Kosztami niniejszego postępowania są koszty doręczeń pism urzędowych w kwocie 26,50 zł.

Mając powyższe na względzie, w punkcie I niniejszej decyzji organ antymonopolowy w wyniku przeprowadzonego przeciwko Szpitalowi postępowania antymonopolowego stwierdził naruszenie przez ww. przedsiębiorcę art. 9 ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) uznając zasadność postawionych przedsiębiorcy zarzutów. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 ustawy antymonopolowej pozwalająca na obciążenie Szpitala kosztami przeprowadzonego postępowania.

W związku z tym postanowiono obciążyć Spółkę kosztami postępowania antymonopolowego w wysokości 26,50 (słownie: dwadzieścia sześć 50/100) zł.

Na podstawie art. 264 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy o ochronie (...) koszty niniejszego postępowania Spółka zobowiązana jest wpłacić w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto w **NBP O/O Warszawa o numerze 51-10101010-0078782231000000**.

Z powyższych względów, Prezes Urzędu orzekł, jak w pkt. II sentencji niniejszej Decyzji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w petitum.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego, od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu - w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust.5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art.479³² § 1 i § 2 k.p.c., stronie – w razie kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt II niniejszej decyzji - przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu - w terminie tygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk